

gemeente Roermond

Provinciale Staten van Limburg
T.a.v. de formateur
Postbus 5700
6202MA Maastricht

Weert, 1 april 2019

Betreft: de Midden-Limburgse opgave

23 MEI 2019

Geachte formateur,

Midden-Limburg ligt centraal in onze mooie provincie en is tegelijk een groene oase, een verbindend knooppunt en een aantrekkelijke woon-, leef- en werkomgeving met zowel stedelijke dynamiek als landelijke rust en ruimte. Deze aantrekkelijke elementen in onze identiteit willen wij graag behouden en versterken. Met diverse partners en verschillende vormen van samenwerking dragen we bij aan een innovatieve en duurzame ontwikkeling van onze regio en werken wij voortvarend aan onze maatschappelijke opgaven. Daarbij zoeken wij de samenwerking niet alleen binnen onze regio, maar omarmen ook de kansen die zich "over de grenzen heen" aandienen zoals de samenwerking met de andere Limburgse regio's, Brainport Eindhoven en het Duitse- en Belgische grensgebied. Dat een aantal van de opgaven waar wij voor staan zowel financieel als inhoudelijk een enorme uitdaging in zich hebben is voor u niet nieuw. Een uitgebreide beschrijving van de opgaven waar wij in het sociaal domein voor staan achten wij hier, op deze plaats niet noodzakelijk aangezien deze voldoende bij u bekend zijn. Dat geldt ook voor de urgentie in de opgaven die voor ons liggen op het gebied van energietransitie en klimaatadaptatie; waarvan wij weten dat deze omvangrijk zullen zijn, maar die tegelijkertijd voor een belangrijk deel ook nog nadere invulling zullen moeten krijgen.

Of het nu gaat om kansen of bedreigingen, bij het aangaan van de uitdagingen zien wij de provincie Limburg als een belangrijke partner. Aan u als formateur vragen wij om kennis te nemen van de belangrijke uitdagingen waar Midden-Limburg voor staat en verzoeken u deze bij uw opdracht te betrekken en herkenbaar terug te laten komen in de resultante van uw opdracht.

De kracht en kwaliteit van Midden-Limburg staat beschreven in de documenten "De Agenda voor Midden-Limburg" en "Strategische Investeringsagenda Midden-Limburg". Voor de projecten die daar uit voortvloeien vragen wij onverkort uw aandacht zoals wij ook bij de doorontwikkeling van onze regionale samenwerking een beroep doen op de Provincie Limburg. Er zijn echter ook andere thema's die wij graag onder uw bijzondere aandacht brengen waarbij de rol van de provincie Limburg met name ook is gelegen in "de verbinding" en de cross-overs tussen de diverse betrokken partijen en beleidsterreinen. Wij zijn van mening dat het belang van een integrale benadering van de opgaven en vraagstukken prominenter is dan ooit. Aangezien de vraagstukken en opgaven over het algemeen multidisciplinair van aard zijn, is de benodigde aanpak of oplossingsrichting dat dikwijls ook en wij vragen van het provinciaal bestuur hier de komende periode zowel procesmatig als inhoudelijk rekening mee te houden.

Onze opgave in Midden-Limburg is eenvoudig samen te vatten tot: "Hoe maken wij het leven van de mensen die in Midden-Limburg wonen, werken of verblijven aangenamer."

Onze aandacht richten wij daarbij op drie integrale thema's:

- kansen voor onze inwoners
- goed leven
- prachtige omgeving

Aangezien de geformuleerde integrale thema's een multidisciplinair karakter hebben, ligt het, zoals al gesteld, voor de hand dat een succesvolle benadering van de thema's ook om een integrale, multidisciplinaire aanpak vraagt.

Kansen voor onze inwoners

Jeugd

In een provincie waar veel aandacht uit gaat naar het thema "krimp" als effect van een demografische ontwikkeling, dient meer aandacht uit te gaan naar onze jeugd. Ieder kind heeft recht op een goede en veilige start en recht op een optimale kans op een goede toekomst. Daar ligt voor alle overheden een uitdaging.

Voor een regio zonder HBO onderwijs ligt er een grote uitdaging om jeugd te binden. Wij willen de kansen en de omgeving bieden die jongeren doet besluiten in onze regio te blijven, naar onze regio terug te keren, of juist voor onze regio te kiezen. Bij een integrale benadering verbinden wij onderwerpen als onderwijs, arbeidsmarkt en stage, gezondheid, sport en cultuur, maar ook een thema als sociale overerving en beleving (evenementen) aan het thema jeugd. Het aspect volkshuisvesting geven wij daarbij graag een invulling met de term "bouwen naar behoefte".

Arbeidsmarkt

Krapte op de arbeidsmarkt en een toenemende vraag naar gekwalificeerd personeel vraagt vandaag om onze aandacht. Niet alleen omdat er op dit moment al concrete problemen bestaan (diverse Midden-Limburgse bedrijven schreeuwen om personeel) maar met name ook omdat er de komende jaren nog meer en nog grotere problemen gaan ontstaan. Niet alleen vanuit de zorg, de detailhandel, de industrie, de land- en tuinbouw en de techniek worden al problemen gesignaleerd, het probleem wordt de komende jaren veel groter en diverser. Het vraagstuk kunnen wij in Midden-Limburg onmogelijk alléén en onmogelijk sectoraal oplossen. We zullen gezamenlijk en op een andere manier, breder en integraler naar het vraagstuk moeten kijken waarbij we zeker ook aspecten als onderwijs, de internationale context, bereikbaarheid, leefbaarheid en (volks)huisvesting dienen te betrekken.

Vitale werklocaties

Of het nu gaat om een agrarisch ondernemer in Nederweert, de binnenstad van Roermond of de nautische bedrijvigheid in Maasgouw, door veranderende economische omstandigheden, productieprocessen en organisatievormen veranderen ook de behoeften en daarmee de vraag naar werklocaties. Wij zetten in op het aantrekkelijk houden van onze werklocaties, bieden ruimte voor verdere ontwikkeling, pakken problemen als leegstand aan en creëren ruimte voor nieuwe initiatieven, ondernemerschap en innovatie. Hiermee faciliteren we "ondernemend Limburg" optimaal en creëren we ruimte voor nieuwe initiatieven, ondernemerschap en innovatie. Dat kunnen wij echter niet alleen.

Innovatie en ondernemerschap

Midden-Limburg investeert in innovatie om de concurrentiepositie, profilering en productiviteit van het MKB, de economische motor van onze regio, te versterken. Innovatie en samenwerking versterken clustervorming en daarmee het profiel van de sectoren in de regio. Wij zien het ook als haar taak om ondernemerschap en starters te stimuleren en te begeleiden, waarbij wij ook een beroep doen op netwerkpartners zoals Keyport 2020.

Mobiliteit en infrastructuur

Het aspect bereikbaarheid is bij uitstek een verbindend thema waarmee direct een koppeling gelegd kan worden met zowel economische als sociale thema's. Ook het thema duurzaamheid komt nadrukkelijk in beeld als het gaat om de overgang naar elektrisch als waterstof of de inzet op het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer.

Het belang van mobiliteit en infrastructuur is dan ook veel omvangrijker dan de technische vertaling ervan. Voor Midden-Limburg liggen er opgaven als het gaat om de (internationale) verbindingen met de omliggende economische centra, de hoge pendelgraad, en het streven om de interne functionele samenhang in de regio te versterken. De bereikbaarheid van voorzieningen speelt nadrukkelijk een rol in

het belang van de leefbaarheid en economische ontwikkeling, maar ook de bereikbaarheid van toeristisch-recreatieve voorzieningen verdient aandacht zoals de bereikbaarheid van de Maasplassen voor langzaam verkeer.

De afgelopen jaren hebben wij met de Provincie Limburg en andere partijen gewerkt aan de voorbereiding van een aantal voor onze regio belangrijke infrastructurele projecten zoals de A2 Weert-Eindhoven, de verbetering van de N266 in Nederweert en de A2 Het Vonderen - Kerensheide. Wij hechten er aan dat deze projecten in de komende jaren tot uitvoering worden gebracht.

Inclusieve samenleving

Een aanzienlijk deel van onze inwoners en bezoekers wordt nu kansen ontnomen vanwege een voor hen beperkte toegang tot voorzieningen. Of het nu gaat om de arbeidsmarkt of het openbaar vervoer, onderwijs of de toegang tot een winkel, "kansen voor onze inwoners" dient te staan voor "gelijke kansen voor al onze inwoners"; ongeacht leeftijd, afkomst, beperking, culturele achtergrond of identiteit. Een inclusieve samenleving vraagt in eerste aanleg om bewustwording en het besef dat de opgave alleen met een integrale benadering vereist.

Goed leven

Positieve gezondheid

In onze provincie is sprake van relatief veel ongezondheid en een slechtere vitaliteit en als we dit koppelen aan onze demografische ontwikkeling dan ligt hier voor ons allen een geweldige uitdaging. Als provincie heeft u reeds eerder ambities geformuleerd en wij willen graag met u en andere netwerkpartners tot concrete actie komen zodat goede initiatieven ook de noodzakelijke ondersteuning vinden.

Zorg en wonen

Onze zorgbehoevende inwoners blijven steeds langer thuis wonen en dit brengt in de dagelijkse praktijk de nodige uitdagingen met zich mee. Gelet op de demografische ontwikkeling (m.n. vergrijzing) worden de uitdagingen de komende jaren allen maar groter. De problemen op de arbeidsmarkt hebben wij hierboven reeds benoemd. De uitdaging die bij deze opgave hoort vraagt om een andere (dan de sectorale) kijk op het vraagstuk.

Wonen en leefbaarheid

De steden in Midden-Limburg versterken en verbeteren de winkelgebieden mede dankzij de bestaande programma's. Voor de andere gemeenten liggen er andere, maar niet minder grote opgaven op het snijvlak van economie en leefbaarheid zoals het centrumplan Echt en daarvoor willen wij graag, ondersteund door de provinciale overheid, programma's opzetten. Goed en toegankelijk openbaar vervoer met de daarbij behorende voorzieningen is randvoorwaarde.

Voor wat betreft wonen ligt in Midden-Limburg een focus op transformatie, verduurzaming, levensloopbestendigheid en vernieuwende concepten. Daarnaast hebben wij aandacht voor sociale woningbouw en streven wij naar bouwen naar behoefte in stad en dorpen. Voorbeeld hiervan is transformatie van een voormalig café in het centrum van Nederweert tot 4 huurstudio's voor jongeren. Er zijn regionale verschillen: het is de uitdaging de komende jaren voldoende woningen en de juiste woningen op de juiste plaats toe te voegen. De problematiek raakt elementen als jongeren, senioren, arbeidsmigranten, statushouders, economie en demografie maar bijvoorbeeld ook de uitvoering van het VN-verdrag handicap.

Veiligheid

Het thema veiligheid kent een eigen invulling binnen de diverse opgaven waarvoor wij voor staan; van sociale veiligheid tot bouwinspectie en van volksgezondheidsaspecten tot radicalisering. Speciale aandacht hebben wij binnen dit thema voor

- verkeersveiligheid en dan met name voor kwetsbare groepen;
- ondermijning, gericht op georganiseerde criminaliteit en op het waarborgen van de integriteit van het openbaar bestuur.

Binnen het thema veiligheid staat of valt een succesvolle aanpak met de mate van integraliteit en samenwerking.

Prachtige omgeving

Landbouw, landschap, volksgezondheid en economie

Midden-Limburg wil meer balans brengen in het buitengebied met urgente aandacht voor de gevolgen van de transitie van het buitengebied, klimaatverandering, gezondheid van burgers, landschappelijke kwaliteit, natuurontwikkeling en het versterken van biodiversiteit, zonder de mogelijkheden voor een duurzame ontwikkeling van de agrarische sector uit het oog te verliezen. De voorbeelden zijn er: in Weert wordt de verdere ontsnippering van prioritaire natuurgebieden aangepakt door grote verkeersbarrières te slechten met een ecoduct.

De problematiek van de agrarische sector en de vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen verdient daarbij bijzondere aandacht. Op onderdelen werken wij als regio samen met Noord-Limburg en provincie Limburg. Ervaringen worden gebruikt voor brede samenwerking op het gebied van de transitie van de landbouw. Hierbij is een gezonde veehouderij in een gezonde leefomgeving het uitgangspunt.

Revitalisering van bedrijventerreinen en de mogelijkheid van uitbreiding van lokale bedrijventerreinen voor lokale bedrijven spelen hierbij ook een rol, waarmee wij de link leggen met hetgeen reeds onder vitale werklocaties is beschreven.

Recreatie, Toerisme en evenementen

Vrijtijdseconomie is vanwege de verwevenheid met detailhandel en in bredere zin de vitaliteit van binnensteden en plattelandsgebieden belangrijk voor Midden-Limburg. Toerisme en recreatie brengen bezoekers naar de regio, dragen bij aan het draagvlak voor voorzieningen, de uitstraling van onze regio, de leefbaarheid van kernen, de aantrekkelijkheid van steden, het (her)gebruik van gebouwde objecten. Het potentieel in Midden-Limburg is groot: groen, water en cultuurhistorie zijn rijkelijk aanwezig; de Natura 2000 gebieden en functies als het Designer Outlet Roermond zijn binnen Europa van onderscheidende waarde. Het Maasplassengebied heeft veel potentie voor een toeristisch-recreatieve ontwikkeling.

Wij geven een kwaliteitsimpuls aan verblijfsrecreatie, waterrecreatie en toerisme en daarnaast aan de (culturele)voorzieningen die daar mee samenhangen zoals theater de Oranjerie in Roermond. Daarbij investeren we ook grensoverschrijdend, zoals in de recreatieve verbindingen richting Brabant over de Zuid Willemsvaart. Daarnaast investeren wij de komende jaren in evenementen met bovenlokale uitstraling en aantrekkingskracht.

Duurzaamheid en energietransitie

Midden-Limburg is ook voor de volgende generatie een prachtige leefbare regio. We gaan voor duurzame energieopwekking, hergebruik van grondstoffen, het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen en het stimuleren van bewustwording bij de burger. Wij zetten in op voor energiebesparing en duurzame opwekking van energie. Dit doen we o.a. in RES-verband. We zoeken daarbij naar de kaders die niet alleen de ruimtelijke voorwaarden scheppen, maar ook de maatschappelijke acceptatie en gewenning bevorderen. Investeren in de duurzame energieopwekking zal niet alleen bijdragen aan de doelstellingen op dit terrein, maar creëert ook werkgelegenheid in de regio en leidt tot nieuwe businessmodellen. Op dit moment bestaan er in onze regio al talloze goede initiatieven en projecten die bijdragen aan de energietransitie zoals de Midden-Limburgse warmtenetten (o.a. Slim Energie Net Roermond en Open Warmtenet Weert) en Zevenellen Biobased Economy. Ook de Clauscentrale in Maasbracht biedt daarnaast mogelijkheden vanwege het enorme, onbenutte potentieel aan restwarmte. De komende jaren zullen wij geconfronteerd worden met een nog grotere uitdaging op het gebied van duurzaamheid. Daarbij willen we ook bijdragen aan natuurherstel en vergroten van biodiversiteit binnen en buiten stedelijk gebied. Deze uitdaging willen wij graag in coöperatieve samenwerking met de provincie Limburg aangaan.

Klimaatadaptatie

De klimaatverandering heeft grote maatschappelijke, economische en sociale gevolgen voor onze samenleving wat het noodzakelijk maakt dat wij ons daar nu op voorbereiden. Naast beschermingsmaatregelen zijn adaptieve maatregelen noodzakelijk. We willen voorkomen dat de ruimtelijke kwaliteit en economische vitaliteit van Midden-Limburg onder druk komt te staan. We zien het gevarieerde en groene karakter van ons landschap namelijk als een uniek gebied voor landbouw, natuur, cultuurlandschap en recreatie dat van groot belang is voor onze bewoners.

De thema's die hierin een rol spelen zijn wateroverlast, droogte, hittestress, waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid. Deze thema's zijn niet alleen sectoraal. Ze dienen integraal te worden aangepakt met als uitgangspunt, een gemeenschappelijk/gedeelde verantwoordelijkheid.

Deze brief biedt u op hoofdlijnen inzicht in wat de Provincie Limburg van ons de komende periode mag verwachten. De komende jaren werken wij aan een nadere concretisering en op gepaste momenten zullen wij nadere uitwerkingen aan het provinciaal bestuur doen toekomen, als dan niet in de vorm van projecten. Waar mogelijk zullen wij ten aanzien van projecten aanspraak maken op de Rijksmiddelen die in de vorm van Regiodeal en klimaatenveloppen beschikbaar zijn. Van de Provincie Limburg verwachten wij ten aanzien van de geformuleerde opgaven en plannen een coöperatieve samenwerking, zoals wij die ook in de afgelopen jaren van de provincie hebben ervaren. Waar noodzakelijk en aan de orde verwachten wij daarnaast een actieve, beleidsmatige en/of financiële ondersteuning.

Zoals in deze brief al geschreven pleiten wij echter ook voor een andere manier van werken van het provinciaal bestuur en van de provinciale organisatie waarbij maatschappelijke opgaven meer dan ooit integraal (en niet sectoraal verkokerd) benaderd worden. Daarnaast vragen wij van het provinciaal bestuur om met ons de veranderende rol van de (participatie) overheid en de democratische vernieuwing mede vorm en inhoud te geven. Voor U als formateur ligt hier een zeer belangrijke opgave omdat u in staat bent om hiervoor de juiste voedingsbodem te creëren.

We rekenen erop dat bij de coalitievorming onze Midden-Limburgse ambities en opgaven worden meegenomen, zodat we gezamenlijk kunnen bouwen aan een sterke provincie. Natuurlijk zijn wij graag bereid om onze Midden-Limburgse opgaven en ambities tijdens een overleg aan u en de formerende partijen toe te lichten. Een uitnodiging daartoe zien wij dan graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Regio Midden-Limburg

De burgemeester van Echt-Susteren

dr. J.W.M.M.J. Hessels

De burgemeester van Maasgouw

S.H.M. Strous

De burgemeester van Roerdalen

M.D. de Boer - Beerta

De burgemeester van Weert

A.A.M.M. Heijmans

De burgemeester van Leudal

A. Verhoeven MPM

De burgemeester van Nederweert

H.F.M. Evers

De burgemeester van Roermond

M.J.D. Donders - de Leest